

Nemzeti honvédséget, szövetséges együttműködést

A Magyar Honvédség meghatározó letéteményese Magyarország területi integritásának. Olyan katonai erő, amely választ tud adni a biztonsági kihívásokra, kontrollálni tudja a lokális fegyveres konfliktusokat, szövetségi keretben pedig részt tud vállalni a globális kihívások kezelésében. A Magyar Honvédségnek ehhez olyan képességekkel kell rendelkeznie, amelyek révén – a NATO- és az EU-országokkal együttműködve – alkalmas a hagyományos, az aszimmetrikus, a hibrid és a kibernetikai hadviselés viszonyai között megbízhatóan teljesíteni feladatait.

Mini tömeghadsereg

A Fidesz-KDNP-kormányt a honvédelem területén az intézményesített korrupció, a károkozás, a pazarlás, az elhibázott szervezeti intézkedések és a kontraszelekció jellemezte. A védelempolitikát az euroatlanti érték- és érdekközösség semmibevétele, a provokatív és kockázatos hintapolitika, a személyzeti politikát a szervilizmus, a hithű káderek magas pozíciókba ültetése, a független, nem pártelkötelezett véleményalkotók teljes kiszorítása és a kontraszelekció, a haditechnikai fejlesztéseket a soha nem látott korrupció jellemezte.

Nyolc évnyi hibernált állapot után számos tekintetben működésképtelen, a szövetségi rendszerbe alig-alig illeszthető „mini tömeghadsereg” kialakítása kezdődött meg 2018-ban. Ennek egyik látható megnyilvánulása az elindított, de érdemben végig nem gondolt haditechnikai beszerzések kaotikus sokasága. A mai árfolyamon számított több mint 3500 milliárd forint elköltésének értelme – az alkalmazás tisztázatlan célrendszere, a kiképzett és a potenciálisan kiképezhető személyi állomány, illetve a fenntarthatóság hiánya miatt – több mint kétséges. A haditechnikai beszerzések, a verseny és a kontroll teljes kizárásával történtek, mellőzve a nélkülözhetetlen képesség- és alkalmazásközpontú megközelítést, illetve a teljeséletciklus-szemléletet.

Elpazarolt évtized

2010 és 2018 között elmaradt minden pótlás és fejlesztés, amire ezekben az években szükség lett volna, csökkent a szerződéses honvédek létszáma, a Magyar Honvédség elvesztette korábban elért pozícióját a NATO-ban. Az elmúlt évek kezdeményezései nem szolgáltak mást, mint

néhány politikus és nyugdíjas „szakértő” téveszméinek való megfelelést. Volt olyan politikus, sőt volt vezérkari főnök is, akik a hagyományos páncélosok és tűzérség hatalmas alakulatairól vizionáltak, mintha a második világháborút akarták volna újra eljátszani. Önkéntes tartalékosokról szólt az ének, akik nem voltak sem önkéntesek, sem tartalékosok, csak nyugdíjas katonák és rendőrök, akik, azért vállalták a tartalékos szolgálatot, hogy a nyugdíjukat ne adóztassák meg. A járásonkénti területvédelmi századok felállítására viszont létrehozta egy nagy hivatalt, egy darab mozgósítható katona nélkül.

1) Olyasmikre költötték a 2018-ig meglévő kevés pénzt, amelyek nem növelték a védelmi képességet, így még kevesebb jutott a védelemhez szükséges feladatokra. Nem zárták le a Gripenek lízingelését, nem kerültek magyar tulajdonba a gépek, és nem a Magyar Honvédség üzemelteti azokat. Az is kideríthetetlen, hogy hány olyan helikopter volt, amely üzemórával rendelkezett, vagyis repülhetett. Valószínűsíthető, hogy a légimentést, amely egy-egy pápai és szolnoki 24 órás szolgálatot jelent, egy-egy tartalék géppel biztosították, de azt, hogy hány szállító és hány harci helikopter van hadrendben, nem lehet tudni. Sajtóhírek szerint vettek ugyan gépeket, de hogy hány üzemórával és milyen fegyverzettel, arról nincs megbízható információ. A harmadik radar állomást – NATO pénzen – egy „gödörben” építették fel, így részköltő radarszázadok működtetése szükséges a légtérelenőrzéshez, ami magas költséggel jár. Elmaradtak a pótlások a szárazföldi erőknél is, és csak 2019-től kezdtek gépjárműveket és egyéni védelmi eszközöket vásárolni, de nem fejlesztették a híradástechnikai eszköztárat.

2) A meghatározó személyi és költségvetési feltételek drasztikusan romlottak, és csak az utóbbi két évben kezdődött meg a visszapótlásuk. A mérték megdöbbenítő: nyolc év alatt több mint másfél évnyi költség maradt el. Így lett a magyar honvédelmi költségvetés a legalacsonyabb a NATO-ban, akkora, mint Luxemburgé. 2010-re a még az MSZP által elfogadott költségvetés a GDP 1,2%-t tette ki, ami 315 958,8 milliárd forint volt, de 2015-ben a kiadás mélypontra 250 459,9 milliárd forintra csökkent (0,85%), és ebből is több mint 30 milliárd forint a saját bevétel volt!

A honvédelmi költségvetés alakulásáról, tényszerű összegéről, összetételéről, a kiemelt hosszútávú, illetve az azonnali megvalósításra tervezett programokról évek óta nem áll rendelkezésre hitelt érdemlő információ. Transzparens szöveges indokolást a benyújtott honvédelmi költségvetési tervjavaslathoz és a zárszámadáshoz nem fűznek, a felhasználás irányai, súlypontjai az adófizetők és az Országgyűlés számára

mind a tervezés, mind a megvalósítás, mind az elszámolás tekintetében homályban maradnak. Ugyanakkor a felhasználás célszerűsége, hasonlóan az első Fidesz kormány által megkötött Gripen-megállapodáséhoz, a számos nem ismert céllal és nem tisztázott futamidővel megkötött szerződés miatt kérdéses.

A haditechnikai fejlesztések előkészítését és megszervezését teljes mértékben leválasztották a Magyar Honvédségtől, s azokat egy, a miniszterelnökkel közvetlen kapcsolatban álló érdekkör szereplőjének a kezébe adták. A létrehozott kormánybiztosi pozíció tökéletesen biztosítja, hogy a védelmi beszerzések a politikai érdekek oltárán feláldozhatók legyenek. A működtető szervezet és az abban pozíciót betöltő szakértők kizárólag a politikai döntések kiszolgálására hivatottak.

A főbb, jobbra csak elindított vagy részben megvalósult **technikai beszerzések¹ a különböző külső és belső lobbierdekek martalékává váltak.** A légierő által megvásárolt nem katonai szállító- és futárgépek, az elavult kiképző és gyakorló repülőeszközök beszerzésére vonatkozó szerződések, a világ minden táján elhelyezkedő országokkal kötettek, a Csehországtól kezdve, Svédországon, Izraelen, Törökországon, Norvégián, az Egyesült Államokon és Németországon keresztül egészen Brazíliáig. Nincs válasz arra, hogy a kiképzésre, a fegyverzetre, a biztonságos üzemeltetésre, az alkalmazásra a személyi és az anyagi feltételek rendelkezésre állnak-e. (Melléklet 2.)

A szárazföldi csapatok fejlesztésére szánt összegek által kialakítandó képesség alkalmazási céljairól még nyomaiban sem állnak rendelkezésre információk. Egy nehézdandár kialakításának körvonalai látszanak, de arról nincs semmiféle információ, hogy ezeket az eszközöket nemzeti és/vagy a szövetségi haderőfejlesztés céljai és felajánlásai miatt szerezték-e be vagy tervezik beszerezni. Különösen igaz ez az eddig egyetlen NATO hadseregben, még a gyártó országában (Németországban) sem rendszeresített Lynx páncélozott harcjárművek beszerzésére.

A magyar hadiipar (cseh kézfegyvergyártás, német Lynx-gyártás) megteremtésének vágyálma teljesen megalapozatlan a piaci realitások tükrében. Hová, kinek tudnánk cseh kézfegyvereket, német szállító harcjárműveket gazdaságosan eladni, mikor a csehek is, a németek is a csőd szélén állnak. Azt senki nem gondolhatja, hogy a magyar hadsereg, mint piac elegendő a gyárak fenntartásához.

¹ 2 db Airbus A319, 2db Dassault Falcon 7X, a 2db KC-390 katonai szállító repülőgép, 5db Zlin kiképzőgép, tisztázatlan számú L-39NG sugárhajtású kiképzőgép, 44 db Leopard 2 közepes harckocsi, 218 db Lynx páncélozott harcjármű, bizonytalan darabszámú Gidrán páncélozott harcjármű, AMRAAM levegő-levegő rakéták és üzemeltetési komponensei, ELM-2084 radarrendszer, 16 db H145M könnyű helikopter.

3) **A kezdeményező és kreatív magatartást büntették, amikor lépésenként leváltottak köztisztviselőnek örvendő tábormegvezetőket, tisztviselőket, akik kiváló szakértők, tisztviselő katonatisztek.** Majdnem mindenkit leváltottak, áthelyeztek, aki korszerűen gondolkodott, akinek nemzetközi tapasztalatai voltak. Szerencsére az előléptetettek között is sok olyan van, aki alkalmas a vezetésre, de sokan kaptak parancsnoki beosztást olyanok is, akiknek egyetlen érdeme, hogy mindent teljesítenek, és akkor sem tiltakoznak, ha a politikai háttérű döntés árt Magyarország biztonságának.

Felélesztették „az ellenség mindig belül van” elvét, közbeszerzés nélküli megbízási szerződésekkel, a katonai biztonsági ellenőrzést mellőzve, százmilliós nagyságrendben külső magáncégeket bíztak meg a honvédség átvilágításával. Nem csoda, ha ezek az ügyvédek vádakat kreáltak, hiszen sikerdíjukat akkor kapták meg, ha megtörtént a feljelentés, és nem akkor, ha az megalapozottnak bizonyult, nem törődve azzal, hogy mindez árt a Magyar Honvédség tekintélyének.

Nagy hangon hirdették, hogy szükség lenne a sorkatonai szolgálatra, szerencse, hogy ennek bevezetését nem merték meglépni. Mai viszonyok között nem lehet Magyarország védelmét biztosítani fél vagy egy év alatt kiképzett emberekkel, akik a kiképzés után azonnal le is szerelnek. Az alkalmazott technika ugyanis komoly kiképzést és folyamatos továbbképzést kíván. Vonzóvá kellett volna tenni a hivatásos és a szerződéses katonai pályát, ezzel szemben úgy döntöttek, hogy nem biztos, hogy a hivatásos katonák - akik egész életüket tették fel a szolgálatra - maradhatnak nyugdíjig.

Az önkéntes-tartalékos rendszer kényszerre és hazugságra épül. A kényszer, hogy az öregségi nyugdíj előtt nyugállományba kényszerített szolgálati nyugdíja megvonásra került. Helyébe a szolgálati járandóság intézménye lépett, amelyet, ellentétben a szolgálati nyugdíjjal, jövedelemadó terhel, kivéve, ha az érintett vállalja az önkéntes tartalékos szolgálatot. A volt hivatásos katonák megalázó, az eredeti képzéshez és megszerzett kompetenciákhoz nyomaiban sem mérhető feladatokat kapnak, melyek értelmé és hasznossága erősen megkérdőjelezhető.

A jelenlegi pandémiás helyzet is megmutatta, hogy a katasztrófaelhárítási feladatokban néha a honvédség erejét is fel kell használni. A jelenlegi tartalékos rendszer azonban átláthatatlan, hiszen papíron van önkéntes műveleti tartalékos (ÖMT), önkéntes védelmi tartalékos (ÖVT), önkéntes területvédelmi tartalékos (ÖTT), speciális önkéntes területvédelmi tartalékos (SÖTT). Magyarországon 197 járás van, Budapestet is beleértve, minden járásban állítólag van egy ÖTT század, de csak papíron. A honvédelmi miniszter tájékoztatója alapján Magyarországon 10 000

tartalékos van, azonban őket még senki sem látta, valószínű csak a volt hivatásos katonák (ÖMT-ek), volt fegyveres biztonsági őrök (ÖVT-ek), valamint a járványhelyzet ideje alatt munkájukat vesztett állampolgárok (SÖTT-ek) szolgálhatnak, de létszámukat titkolják, mert kevesen vannak.

Ráadásul területvédelmi erőket is akartak szervezni, vélhetően lövészekre gondoltak. Ilyen alakulatokra akkor van szükség, ha hagyományos fegyverzetű erők támadása érheti Magyarországot, és nagy területen szétszóródva lassítható a támadás ereje. Jogos kérdés, hogy egyáltalán van-e olyan szomszédos ország, amely részéről ez a fenyegetés létezik? A szomszédos országok kettő kivételével, velünk katonailag szövetséges államok. A kivételek: Szerbia és Ukrajna. Egyik részéről sem érzékelhető azonban olyan szándék, hogy megtámadják Magyarországot, de lehetőségük sem lenne rá. Akkor mire szolgálnának a járési századok? Mi lenne a feladatuk?

Tévéton

A Magyar Honvédség fenntartható, a nemzeti sajátosságoknak és a nemzetközi standardoknak egyaránt megfelelő struktúrája 2010-ig kialakításra került. Egy filozófiájában és szerkezetében korszerű haderő jött létre, s ezért mind a jobboldali, mind a szocialista-liberális kormányok sokat tettek.² A szárazföldi és légierő komponensei NATO-standardok szerint kerültek megszervezésre, gondoskodva arról is, hogy a katonák rendelkezzenek a szükséges gyakorlati jártassággal, hisz ezzel vált biztosíthatóvá a bevetetőség és az alkalmazhatóság. Ezen érdemben az elmúlt három kormányzati ciklus sem tudott változtatni. A miniszteriális és katonai feladatokat ugyan demonstratívan szétválasztották, ami láthatóan szétzilált, kaotikus mindennapokat teremtett, de a begyakorolt eljárások és a redundancia átsegítették a Magyar Honvédséget a mindennapok nehézségein.

1) A Fidesz-KDNP-kormány a NATO alapító dokumentumát, a Washingtoni Szerződést propagandaokokból félreértelmezi. A szerződés 3. pontját félresöpörve úgy állítják be, mintha kötelezettségünk lenne az ország védelmét teljes mértékben garantáló katonai erő és képesség kifejlesztése. Miközben a NATO-t a közös védelem érdekében hozták létre, azért, hogy a tagországok biztonságukat együtt és közösen, költséghatékonyan (okos védelem) garantálják. Ennek érdekében történik a közös védelmi tervezés minden egyes lépése, beleértve a NATO

² Gripen program, Mistral beszerzések, KUB modernizálás, vezetési rendszer, radarok digitalizálása, híradás korszerűsítése, a Magyar Honvédség béke támogató és válságkezelő műveletekben való részvételének beindítása és jelentős mértékű felfuttatása, NATO AWACS-hoz történő csatlakozás, a C-17-es program Pápára telepítése, hogy csak néhány példát említsünk.

ambíciószintjének meghatározását, a specializációt, vagyis azt, hogy egyes képességeket a tagállamok csak egy köre alakít ki és fejleszt, s válság esetén a többi tagállam rendelkezésére bocsátja azokat.

A Fidesz–KDNP kormányzat gondolkodását/értelmezését Magyarország biztonságának garantálásáról a következő kijelentés jellemzi: „Magyarország biztonsági helyzete jelenleg szilárd, a NATO és az EU tagsága pedig ezt a biztonságot tovább növeli.”³Az állítás első része nem a kormányzat érdeme, mert a biztonságunk külső tényezőkön múlik, a második része pedig csúsztatás, hiszen éppen a szövetségi rendszer a garanciája hazánk biztonságának. Az állítás cinizmusára jellemző, hogy ezt az állítást akkor fogalmazták meg, amikor a Fidesz-KDNP-kormány egyetlen egy új képességet sem hozott még létre.

2) Azt a bizalmi tőkét, melyet 2010-ig sikerült kiépíteni, a gátlástalan viselkedés és retorika mind a NATO-ban mind az Európai Unióban lerombolta. A Fidesz-KDNP-kormány az euroatlanti elkötelezettséget ugyan hangoztató, de valójában csak szlogenszinten, cinikusan alkalmazott fordulatai joggal keltenek gyanakvást a szövetségeseinkben Magyarország és képviselői iránt. A kormány nem foglalkozik a szerződésben foglalt politikai és gazdasági kapcsolatok elősegítésével, ami persze a NATO politikai szervezetként való működésének hiányosságaira is utal.

Magyarország képviselői az euroatlanti fórumokon a bajkeverő, megbízhatatlan státuszt vívták ki maguknak. Egy szövetségi rendszer működése a formális fórumok és informális kapcsolatok jó működésén és a kooperáción alapul. A magyar képviselők, szereplők ezeken a fórumokon elvesztették tekintélyüket, indokolási, érvelési erejük nincs. A kormányzatot képviselő diplomaták és katonák véleményalkotását joggal kérdőjelezzük meg partnereink, hiszen adott esetben előremutató, konstruktív javaslataiknak, meglátásaiknak a hazai döntéshozóknál nem tudnak érvényt szerezni, azokat a pillanatnyi érdekeket fókuszba állító hazai politikai játszmák semmissé teszik.

2) A Fidesz-KDNP-kormány a nemzetközi migrációt tekinti a fő kockázati tényezőnek, így a katonai erejét is ennek leküzdése érdekében kívánja mozgósítani. Lényegesen kisebb súllyal foglalkozik az egymással szoros kapcsolatban álló elsődleges kockázatokkal és az azokra történő reagálással. Nem lebecsülve az úgynevezett „illegal migration” mint azonosított kockázat jelentőségét, abszolutizálni azt, és ezzel más

³ Nemzeti Biztonsági Stratégia 44. pontja

kockázatokról elterelni a figyelmet, nagyon súlyos hiba. A másik probléma a Putyin-Orbán viszonyrendszer tisztázatlansága, ami súlyosan érinti a szövetségi rendszeren belüli helyzetünket, hiszen a NATO stratégiai fenyegetésnek tekinti Oroszország agresszív akcióit, melyeket valós veszélynek ítél az euroatlanti biztonságra. A terrorizmus elleni fellépés, a hibrid és kibernetikai fenyegetések elleni védelem biztosítása érdekében valós képességet kellett volna építeni, ami elmaradt. A környezeti kockázatok, az azokból fakadó addicionális kockázati tényezők, illetve az azokra adható és adandó lehetséges válaszok teljességgel hiányoznak a kormányzati és a honvédelmi gondolkodásból. Mindez tovább rombolja a hitelességet, a konzisztens gondolkodásba és cselekvésbe vetett hitet.

3) A Zrínyi 2026 programot úgy állítják be, mintha az egy teljesen új terv lenne, amely megoldja a Magyar Honvédség minden problémáját. Pedig a Zrínyi 2026 programnak a 2016-2020 közötti időszakra vonatkozó, a NATO-val egyeztetett fejlesztési terve még 2009-ben került megtervezésre és elfogadásra. Ezt a programot a közvélemény számára tudatosan félreérthető módon úgy kommunikálják, mintha az kizárólag a Fidesz-KDNP-kormány terve lenne, amiről természetesen szó sincs. A NATO haderőtervezési rendszere 10 évet fog át, és gördülő tervezés, kétévente megújul, miközben a végrehajtás 2 évvel meghosszabbodik. Egyszerűen az történt, hogy a NATO-val egyeztetett haderőfejlesztési tervet nem teljesítették 2020-ig, csak maguk előtt görgették, esetleg még hozzátehettek a korábban a NATO-nak fel nem ajánlott, illetve a szervezet által nem kért katonai szervezetekkel kapcsolatos fejlesztéseket (ha voltak ilyenek), és ezt elnevezték Zrínyi 2026 programnak.

Ez egyben azt is jelenti, hogy nincsenek szabad források, sem személyi, sem pénzügyi vonatkozásban. Újabb képességfejlesztési feladat végrehajtása csak új forrás bevonásával lenne lehetséges. A jelenlegi járványhelyzetnek a gazdaságra gyakorolt hatása, továbbá az egészségügy és az oktatás sürgetően megoldandó feladatai miatt erre nem lesz lehetőség.

Többet ésszel, mint erővel

A Magyar Szocialista Párt azt tartja helyesnek, ha a demokrata pártok a honvédelmet két pillérre alapozzák: a nemzeti önerőre és a szövetségi együttműködésre, úgy, hogy a Magyar Honvédség képes legyen a szövetséges erők beérkezéséig önállóan is sikeresen tevékenykedni. Nem árt óvatosnak lenni: még közvetlen környezetünkben is kialakultak olyan konfliktusok, amelyeknek ugyan nem célja Magyarország fenyegetése, de

a biztonságát érinthetik. Olyan katonai erő fenntartása és fejlesztése indokolt, amely képes mind Magyarország védelmét, mind a külföldi műveletekben való részvételt a hagyományos és az aszimmetrikus hadviselés viszonyai között egyaránt teljesíteni.

Az MSZP azt javasolja, hogy tegyünk kísérletet arra, hogy a honvédelem terén konszenzus alakuljon ki a meghatározó politikai pártok között annak érdekében, hogy a Magyar Honvédség feladatai, képességének fejlesztése, költségvetési támogatása kormányoktól függetlenül folyamatos legyen, és ne kelljen a kormányváltásokat követően mindent előlről kezdeni.

Együtt szövetségeseinkkel

Magyarország teljes védelmének önerőből történő biztosítása hamis illúzió, az erre az illúzióra alapozott haderő létrehozása nem csak felelőtlenség, hanem lehetetlen is. Magyarország 1999 márciusától ezért tagja a Föld legnagyobb és legstabilabb biztonsági szervezetének, a NATO-nak. Az együttműködés alapjait a kinyilvánított érték- és érdekközösség teremtette meg. Ez a szervezet deklarálta 1 milliárd ember biztonságát, a tagállamok területének sérthetetlenségét és közös védelmét, a demokráciát és az egyének szabadságát, az emberi jogokat és a jog uralmát garantálja a tagállamok és azok állampolgárai számára, minden külső fenyegetéssel szemben.

Történelmi lehetőség, hogy Magyarország egyenrangú félként, megbízható szövetségeseikkel működhet együtt. A Magyar Honvédség számára történelmi felelősség, hogy a katonai feltételeket magas színvonalon biztosítsa a közös biztonság megőrzéséhez. A honvédség olyan nemzetközi válságkezelő műveletekben vegyen részt, amelyek alkalmas eszközei a magyar nemzeti érdekek érvényesítésének, a szövetségi feladatok teljesítésének, és komplexebb harci alkalmazást is lehetővé tesznek.

A Magyar Szocialista Párt aktív részvételt javasol a NATO-ban és az Európai Unió NATO-val összehangolt védelmi képességeinek megteremtésében. Magyarország eminens érdeke a nemzetközi konfliktusok békés rendezése, a nemzetközi béke és stabilitás biztosítása Európában és a világban, bilaterális és multilaterális eszközökkel. Az euroatlanti struktúrákban aktív szerepvállalással, a nemzetközi szervezetekben konstruktív kezdeményezésekkel támogatni javasoljuk a nemzetközi béke és biztonság megszilárdítására, a fenntartható társadalmi, gazdasági fejlődés előmozdítására irányuló erőfeszítéseket.

1) Az MSZP álláspontja szerint a biztonságpolitikai értékelések, kockázatelemzések alapján kell kijelölni a Magyar Honvédség feladatait, fejlesztését, és működtetését. A jövőre vonatkozó, leginkább meghatározó és legátfogóbb kockázatelemzést az évente megrendezésre kerülő Világgazdasági Fórumra készített globális kockázatokról szóló jelentés tartalmazza⁴. A jelentés tíz éves időtávra vizsgálja a tíz legfontosabb kockázatot bekövetkezésük valószínűségét és várható hatásuk nagyságát.

A legfrissebb jelentésben a tíz legvalószínűbb kockázat közül az első öt helyen a környezeti kockázatok állnak. Csak a hetedik helyen áll a kibertámadás, aminek célpontjai békeidőszakban elsősorban a kritikus nemzeti infrastruktúrák elemei lehetnek. A kilencedik helyre rangsorolt kockázati elem a globális kormányzás kudarca, aminek lehetnek biztonságpolitikai következményei is. A terrortámadások (mint például az Iszlám Állam, Al Qaeda, Talibán által végrehajtottak) bekövetkezésének valószínűségét és azok hatásának nagyságát jóval az átlag alattinak ítéli a jelentés. A tíz legnagyobb hatású kockázat közül mindössze egy olyan található, igaz a második helyen, amire való reagálás egyértelműen a fegyveres erők harci alkalmazását követeli meg, ez pedig a tömegpusztító fegyverek alkalmazása. Ugyanakkor e kockázat bekövetkezésének valószínűsége igen kicsi; nem, hogy a top tízben nem szerepel, de az összesen figyelembe vett harminc kockázat között is csak az utolsó helyen áll.

A Magyar Szocialista Párt azt javasolja, hogy a Magyar Honvédség ambíciószintjét a biztonsági környezetre és a rendszeresen elkészített kockázatelemzés eredményére alapozzuk. A vállalt ambíció alapján képes legyen rugalmasan reagálni a biztonsági környezetben beálló változásokra, fenntartható eszközrendszere pedig tegye alkalmassá arra, hogy béketeremtő, béketámogató akciókban és humanitárius katasztrófák elhárításában részt tudjon vállalni.

2) Minden 2022-ig elindított programot – a kollektív védelmet keretbe foglaló NATO védelmi tervezési rendszer elvei és gyakorlata szerint – át kell vizsgálni. Kizárólag azokat szabad megtartani, amelyek Magyarország és a szövetségi rendszerek számára egyaránt hasznosak. A szövetségi létből következik, hogy nem kell a katonai képességek teljes spektrumának kialakítására törekedni. Nem mindenre, hanem csak a ránk háruló legvalószínűbb műveletek végrehajtására kell felkészülni, de azokra a legmagasabb szinten!

⁴ World Economic Forum (WEF)- Global Risk Report 2020

A Magyar Szocialista Párt azt javasolja, hogy a szövetségi rendszer által elfogadott, úgynevezett 360 fokos biztonsági megközelítést⁵ alkalmazza Magyarország és a Magyar Honvédség. Ennek szolgálatába kell állítani a katonai stratégiánkat, a tervezésünket és a képességeinket, növelve ezzel Magyarország és a szövetség egészének védelmi képességét a fenyegetésekkel szemben. A NATO-t a közös védelem érdekében hozták létre, azért léptünk be, és azért működtetik a tagállamok, köztük Magyarország is. Így a szervezeti és haditechnikai fejlesztéseket is ennek megfelelően szükséges a jövőben végezni, szakítva a hazánkban jelenleg tapasztalható rendkívül költséges és a térségben a legmagasabb korrupciós index-szel rendelkező beszerzési gyakorlattal.

3) A NATO tevékenységének iránytűjét, katonai tervezésének útmutatóját, azaz a jelenleg is érvényes stratégiai koncepciót 2010-ben fogadták el. A NATO főtitkára felkért neves szakembereket arra, hogy vázoljanak fel egy a „NATO 2030” víziót. A NATO-főtitkár közelmúltban tett nyilatkozatai alapján az a következtetés vonható le, hogy a NATO rugalmasabb, ellenállóképesebb, innovatívabb, illetve politika téren egységesebb kíván lenni. Politikai akarat formálódik arra, hogy a NATO, mint politikai szövetség aktívabb legyen globális szinten. Ami nem globális jelenlétet, hanem globális kitekintést jelent, hiszen mintegy 40 országgal van partneri kapcsolata világszerte, s emellett olyan nemzetközi szervezetekkel is, mint például az Európai vagy Afrikai Unió.

Azt valószínűsítjük, hogy az eddigiekben felajánlott erőket a NATO továbbra is kérni fogja mind a rövid időtartamú, magasintenzitású (5. cikk szerinti), mind pedig a hosszabb, alacsony intenzitású műveletekben való részvételre. A Magyar Szocialista Párt nem támogatja, hogy ezen kívül más felajánlást tegyünk nemzetközi műveletekben való részvételre, mert meghaladná lehetőségeinket. A NATO ambíciószintjét figyelembe véve a tagállamok rövid idejű (maximum 6 hónapos) magasintenzitású műveletekben, illetve tartósan, több rotációval, nemzetközi válságkezelő műveletekben vesznek részt. E kettő általában nem egyidőben történik, azaz az igény vagylagos. Hosszabb időtartamú műveletben tartással nemzetközi válságkezelő műveletek esetén számol a NATO, és a bevett gyakorlat szerint a rövid idejű műveletre felajánlott erők 1/3-át, természetesen nem feltétlenül ugyanannak az erőnek az 1/3-át, kérik tartós válságkezelő műveletekre.

4) A Magyar Szocialista Párt álláspontja szerint Magyarország legyen részese az Európai Unió tagjaként a közös biztonság- és

⁵ <https://honvedelem.hu/missziok/belgium/nato-katonai-bizottsag-ules-brusszelben.html>

védelempolitika alakításának. A Magyar Honvédség fejlesztése kapcsolódjon az Európai Unió tagállamai hadseregeinek fejlesztéséhez, amely az MSZP álláspontja szerint nem helyettesítője, hanem kiegészítője a NATO-ban folyó haderőfejlesztésnek. Bár az EU alapszerződése tartalmazza a közös védelem lehetőségét, ennek megteremtése jelenleg távolinak tűnik. A Trump elnök kormányzása alatti időszak fejleményeire reagálva felmerült, hogy az EU keretei között újabb képességek kialakítására kerüljön sor. Olyan képességeké, amelyeket a NATO keretében ma és várhatóan még hosszú ideig az USA biztosít (stratégiai erősokszorozó képességek), mert azok nem állnak az európai NATO-, egyúttal EU-tagállamok rendelkezésére. Ezen képességek megteremtésének és alkalmazásának forrásigénye viszont hatalmas, ami önmagában is a távoli jövőbe tolja ki az EU közös védelemre való képességének megteremtését. A szükséges források mellett azonban a közös védelem megteremtésére irányuló egyértelmű politikai akarat sem létezik még.

Vannak azonban az együttműködés más formáira alkalmas kezdeményezések:

- Az EU Állandó Strukturált Együttműködés (angol rövidítés: PESCO) elindítása fontos döntés volt a védelmi együttműködés és képességfejlesztés területén. Dánia és Málta kivételével minden uniós tagállam részese a közös munkának, ami jelenleg 47 programot tartalmaz. A programokban résztvevő tagállamok vezetői jogi erővel bíró vállalatokat tesznek, amik kötik az abban részes kormányokat. Az egyes programokban való magyar részvételről, a lekötött pénzügyi források nagyságáról és évenkénti ütemezéséről nincs elérhető információ.

- A EU Európai Védelmi Ügynöksége is fontos szerepet tölt be a képességfejlesztés területén. Ezért javasoljuk, hogy erősítsük a részvételünket ebben a formációban is.

- Ami az EU Közös Biztonság- és Védelempolitikai együttműködés keretében folyamatban lévő műveleteket illeti (jelenleg hat ilyenről van információ), az azokban való részvételt folytatni javasoljuk.

Reális helyzetképet!

A Magyar Szocialista Párt azt javasolja, hogy a Magyar Honvédség haderőfejlesztési tervét a honvédséggel kapcsolatos információk megszerzése után alakítsuk ki, mivel – alaptörvény-ellenesen – semmilyen érdemi információ nem áll az országgyűlési képviselők, vagy az ellenzéki pártok rendelkezésére. A Magyar Honvédséggel kapcsolatos

intézkedések kidolgozása csak a tények teljeskörű feltárásán, azokból megalapozott következtetések levonásán és az erőforrások szigorú számbavételén alapuló opciók felvázolásán át vezethet. Ezért olyan módszertant dolgoztunk ki, amellyel rövid idő alatt reális képet lehet majd kapni Magyar Honvédség helyzetéről.⁶

Bármilyen újabb szervezeti változást, csak akkor szabad elindítani, ha az új honvédelmi vezetés teljes mértékben tisztában van a helyzettel és a tervezett változások következményeivel, amelyeknek egyértelműen egy jobb és hatékonyabb működést kell eredményeznie. A szervezési intézkedések keretében a funkciójukat betölteni képes szervezeteket meg kell tartani, a politikai játszmák vagy egyéni érdekek miatt létrehozott struktúrákat meg kell szüntetni.

1) Tisztázni javaslunk minden olyan eseményt, melyek körülményeire vonatkozóan sem a honvédelmi, sem a szélesebb közvélemény nem kapott érdemi választ. Így többek között ki kell vizsgálni a 2016-ban történt, 4 tűzszerészkatona halálát követelő baleset körülményeit. Az elmúlt időszakban a meggondolatlan átalakítások, a személyi állomány érdekeinek és önbecsülésének semmibevétele, a kormányzás első nyolc évében tapasztalható felelőtlen és mértéktelen forráskivonás ugyanis komoly kockázatokat jelentenek.

2) Az MSZP-nek az az álláspontja, hogy az új kormány hagyja helyén a Magyar Honvédség parancsnokságát mindaddig, amíg az alapos elemzések alapján esetleg más következtetésre nem jut. A beosztásukat tisztességgel ellátó vezetők továbbra is töltsék be pozíciójukat, ugyanakkor a politikai kinevezettek és a feladataik ellátására alkalmatlan, a korrupciós cselekmények előkészítésében és végrehajtásában érintett személyeknek azonnal távozniuk szükséges. Világossá kell tenni, hogy a katonai vezetőket, nem a politikai szereplők segédcsapataként kezeljük, és konkrét intézkedésekkel megszüntetni javasoljuk a pártpolitikai szempontú igazodásukat, mert ez egyértelműen a szakmai hitelesség rovására megy.

3) Az MSZP álláspontja szerint a Zrínyi 2026 haderőfejlesztési tervet és megvalósításának állapotát részleteiben ismerni kellene ahhoz, hogy Magyarország honvédelmével, a Magyar Honvédség jövőjével kapcsolatos új/módosított elképzeléseket körvonalazni lehessen. Azonban nincs információ a tervekben foglaltakról, azok

⁶ a 2022-es választások közeledtével találkozókat kell szervezni hivatalos NATO tisztségviselőkkel, nagykövetekkel, szakértőkkel, Budapestre akkreditált nagykövetekkel, véderő attasékkal, hogyan látják ők a NATO előtt álló kihívásokat, hogyan ítélik meg Magyarország teljesítményét, vannak-e javaslataik. Sort kell keríteni megbeszélésre a NATO főtítkárral, hogy első kézből származó hiteles információkhoz jussunk.

végrehajtásának állásáról, a források biztosítottságáról, illetve ütemezéséről. A kormánybiztosi iroda által magas korrupciós indexszel elindított haditechnikai beszerzések értelmét és indokoltságát ezért célszerűségi és jogi szempontból is vizsgálni szükséges. A vizsgálat során figyelembe kell venni a NATO védelmi tervezési mechanizmusát, az egyeztetett és elfogadott haderőfejlesztési célokat és a szállítókkal megkötött szerződéseket egyaránt.

- Hatalmas forrásigényű fejlesztések indultak és fognak még indulni 2021-ben és 2022-ben, így a szállító repülőgépek és helikopterek beszerzése, modern harckocsik, páncélozott harcjárművek és önjáró tűzéréség rendszerbeállítása, légvédelmi rendszer földi elemeinek korszerűsítése. Nem ismerjük az egyes tervek teljes tartalmát, azok végrehajtásának időtávját és forrásigényét a rendszerbe állításig bezárólag, nem tudjuk az életciklusköltségeket, ami a kiadásokat determinálja.

- Azt sem ismerjük, hogy humán erőforrás oldalról milyen mértékben biztosítottak a tervek. Egy modernizálódó haderőben ma, és főleg a jövőben, nem elegendő az általános iskolai végzettség, a katonák egyre modernebb eszközöket fognak kezelni, így a képzettebb katonák toborzása egyre sürgetőbb lesz. A mesterséges intelligencia, a harctéri robotok fokozódó térhódítása jelentős mértékben hatni fog a hadviselésre, mindenekelőtt a döntéshozatali ciklusra, és magára, a harc megvívására is. A haderőfejlesztés fókuszába a „vasak vásárlása” helyett az előbbieket javasoljuk állítani, de ehhez nem csak új források kellene, hanem a gondolkodásmód változása is.

- Minden elindított beszerzést szükséges áttekinteni annak érdekében, hogy az indokoltság, a jövőre érvényes tervekhez való illeszkedés igazolható legyen. (Melléklet 2.) Minden a fenti elveknek, paramétereknek nem megfelelő programot, a felülvizsgálatot követően azonnal le kell állítani. Azonosítani javasoljuk azokat az érdekcsoportokat és személyeket, akik a program elindításában, előkészítésében részt vettek. Az esetleges személyi összefonódásokat haladéktalanul meg kell szüntetni, amennyiben pedig szándékos mulasztásra utaló jelek vannak, a felelősség megállapítását az arra hivatott szervek hatáskörébe kell utalni.

A Magyar Honvédség számára a legfőbb érték a katona!

Új megközelítésre van szükség, mert egyszerre kell megoldani az új típusú képességek kialakítását és a haderő beillesztését a magyarországi munkaerőpiaci folyamatokba. Ennek megfelelően arra lesz szükség, hogy a Honvédelmi Minisztérium a munkaerőpiac változó kihívásaira választ

adva, a haderő érdekében elősegítse a megfelelő személyi állomány megszerzését, megtartását és motiválását. **Emellett szükséges biztosítani a személyi állomány szaktudásának és a képességeinek fejlesztését, valamint ösztönözni az előmenetellel járó kihívások tudatos vállalását.** A munkaerőért folyó piaci versenyben való helytállás megköveteli, hogy a katonák illetményrendszerét a közszolgálatot ellátó többi szervezetétől függetlenül, teljesen önállóan és rugalmasan kezeljék, különben a Honvédségnek nem lesz lehetősége megfelelő minőségű utánpótlás toborzására.

- **A Magyar Szocialista Párt a toborzás hatékony megszervezését kulcsfontosságúnak tartja a megfelelő utánpótlás biztosításában.** A toborzó munkára, amelynek célja a haderő igényeinek megfelelő, szakképzett és egészségileg, lelkileg és fizikailag alkalmas jelentkezők megnyerése, folyamatosan szükség lesz. Különböző programokon keresztül viszonylag nagyszámú fiatal megszólítását javasoljuk, valamint a hátrányos helyzetűek fiatalok megkeresését, hogy az önkéntes katonai szolgálatot vállaljanak.

- **Az önkéntes tartalékosok méltányos elismerése az MSZP szerint feltétele annak, hogy a szükséges 4000 fős önkéntes tartalékos létszámot feltöltsük.** Az önkéntes tartalékos rendszer arra is lehetőségét biztosít, hogy megismerjék a katonai szolgálatot azok is, akik nem élethivatásként vagy több éves szerződéses viszonyban kívánják vállalni a haza fegyveres szolgálatát. A tartalékosokkal lehet majd a helyettesítést is megoldani, így a katonai szervezetek működésében akkor sem áll be zavar, ha az állomány egy része valamilyen okból (válságkezelés, békefenntartás) tartósan távol van.

- **A Magyar Szocialista Párt a hivatásos szolgálatban töltött életút elismeréseként egy új típusú szolgálati nyugdíjrendszert javasol bevezetni, ami adómenetes nyugdíjszerű ellátást és nyugdíjas státuszt biztosít.** Azonban a 2012 előtti szabályozástól eltérően a szolgálati nyugdíjrendszer szerves része legyen a megújítandó hivatásos életpályának, ami korai nyugdíjba vonulás helyett a pályán maradásra ösztönözzön. A jogosultság kizárólag a hivatásos szolgálatban eltöltött szolgálati időhöz kötődjön, kizárva a túlságosan fiatal életkorban történő nyugdíjba vonulás lehetőségét, valamint biztosítva a szolgálati nyugdíjrendszer költségvetési finanszírozhatóságát és hosszú távú stabilitását. **Anyagilag és erkölcsileg viszont kárpótolni javasoljuk a méltatlanul meghurcolt szolgálati nyugdíjasokat.** Visszaállítjuk nyugdíjas

státuszukat, és megszüntetjük a juttatásukat sújtó 15 %-os levonást, valamint a munkavégzésükre vonatkozó értelmetlen korlátozásokat.

- A Magyar Szocialista Párt a katonaegészségügy, egyben a civil sürgősségi ellátás központi objektumának, a Honvéd Kórháznak egy telephelyen történő elhelyezését javasolja, a hatékonyabb, magasabb színvonalú ellátás biztosítása érdekében. Az elődintézmények ingatlanai és a kiürített katonai ingatlanok eladásából származó bevétel biztosíthatja a beruházás fedezetét. Ezzel egyidejűleg a Budapesten megvalósult Katonaegészségügyi NATO Kiválósági Központ fejlesztésével olyan tudásközpontot javaslunk létrehozni, amely a NATO tagországok egészségügyi szolgálatainak kidolgozó, értékelő-elemző, feladat-előkészítő tevékenységét fogja össze.

- A Magyar Szocialista Párt támogatja az egyetemi szintű magyar nemzeti tisztképzés folytatását a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karán. Fontosnak tartjuk, hogy a képzések színvonala folyamatosan fejlődjön, és hogy megfeleljen a katonai képzéseket illetően a Magyar Honvédség igényeinek. A tisztképzés, mint elitképzés színvonalának megtartása mellett a civil hallgatók számára rugalmasabb formákat javaslunk kialakítani, és az egyetem új szakok alapításával, szakirányok fejlesztésével szélesítse képzési kínálatát.

- A haderőben tovább nem szolgáló állomány munkaerőpiacra történő visszatérését támogató programokat javaslunk szervezni, amihez európai uniós forrásokat is fel lehet használni. Ezek a programok biztosítják a felnőttképzést, a szakképzést, vagyis az élethosszig tartó tanulást. A programok egyrészt hatékonyan segítsék a Magyar Honvédségből kilépett szerződéses katonák munkaerőpiaci visszailleszkedését, emellett munkahelymegtartó és visszafoglalkoztató képzésekkel növeljék a kiválók egzisztenciális és szociális biztonságát. Így közvetve mérsékeljék majd a szervezeten belüli fluktuációt, és növeljék a honvédség megtartó képességét.

Okos védelem

A Magyar Szocialista Párt olyan képességfejlesztési tervek kidolgozását javasolja, amelyek egyensúlyban lesznek a vállalt, illetve vállalható kötelezettségekkel, az adott képesség életciklusának végéig biztosítható emberi erőforrásokkal és a költségvetési lehetőségekkel, a szövetségeseinkkel közösen kialakított tervekkel, illetve

ambíciószintekkel. A feladatok teljesítéséhez átgondolt fejlesztésre és a költségvetés hatékony felhasználására van szükség.

A Magyar Szocialista Párt a Magyar Honvédség átalakításának – a NATO-ban zajló folyamatokkal összhangban történő – kiteljesítését javasolja. A cél, hogy a Magyar Honvédség képes legyen szövetségi keretek között Magyarország függetlenségének, szuverenitásának és területi épségének védelme érdekében hazai területen, más NATO tagország megsegítése esetén a szövetség földrajzi határain belül, illetve közvetlen közelében többnemzeti öszhaderőnemi hadművelet megvívásában részt venni. A Magyar Honvédség fejlesztésére vonatkozó elképzelések közül kiemelten fontosok azok, amik a kiberképességekkel kapcsolatosak, továbbá a mesterséges intelligencia olyan irányú fejlesztését célozzák, amelyek a már meglévő harci-technikai eszközpark sokkal eredményesebb és hatásosabb alkalmazását eredményezhetik.

1) A Magyar Szocialista Párt azt javasolja, hogy növeljük a szárazföldi haderő és a szárazföldi alegységeket támogató egyéb szervezeti elemek telepíthető hányadát. A Magyar Honvédség szárazföldi és támogató erőinek ma csak 20%-át tudja tartósan műveletben tartani. A szárazföldi haderőnem fejlesztésére két elképzelést együttesen érdemes alkalmazni. Az elmúlt tíz év tétlensége miatt, illetve a Covid járvány gazdasági válsága miatt először a zászlóalj harccsoport képesség megvalósítására nyílik majd lehetőség, és csak később érhető el a telepíthető dandár képesség, mert annak költségvetési igénye meghaladja majd rövid távon a rendelkezésre álló lehetőségeket.

A technikai fejlesztésekre azonban mindkét esetben szükség van. Azt javasoljuk, hogy a technikai fejlesztések a NATO-ban használt eszközökre koncentrálódjanak, hogy ne sokféle technikát használjunk, mert az többszörösen nehezíti a kiképzést, javítást, karbantartást és alkatrészellátást.

- A szárazföldi erők telepíthetőségi és műveletben tarthatósági jellemzőinek folyamatos fejlesztése fontos a hazai és a szövetségi feladatokból eredő katonai kötelezettségek – különösen a kollektív védelmi, válságkezelő és humanitárius feladatok – teljesítéséhez. Ennek érdekében fejleszteni javasoljuk a telepíthető vezetési, híradó és informatikai rendszert, az anyagi készletek igény szerinti lépcsőzését, illetve a szállítókapacitás feltételeit.

- A honvédség elavult gépjárműállományának korszerűsítése, a nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségek teljesítése és az EU környezetvédelmi normáknak történő megfelelés érdekében további

gépjárműveket javaslunk beszerezni. Folytatni fogjuk a páncélozott szállító járműveink modernizációját. Egyes katonai szervezetek, valamint kiemelten a válságkezelő feladatokban részt vevő alegységek ellátására – a meglévőkön túlmenően - speciális könnyű katonai páncélozott terepjáró harcjárművekre is szükség lesz. A páncélozott szállító harcjárművek modernizációs programjának keretében parancsnoki, fegyvernemi és szakági járművek beszerzését javasoljuk.

- **A telepíthető erők számára a túlélőképesség különösen nagy jelentőségű, ezért a magas intenzitású harctevékenységek folytatásához, illetve a telepíthetőséghez szükséges felszerelés biztosítása kiemelt fontosságú.** A telepíthető erők önfenntartó képességének és a hadszíntéri körülményekhez való alkalmazkodásuk feltételeinek javítása érdekében fejleszteni javasoljuk a nemzeti támogatásuk feltételrendszerét, az utánszállító kapacitás biztosítását. A telepíthető erők felderítő képességének növelése során elsőbbséget élvezzenek a kis hatótávolságú pilótanélküli repülőgépek/drónok és a távrobbantású improvizált robbanó szerkezetek felderítését, illetve a felrobbantásukat megakadályozó eszközök beszerzése.

- **A logisztikai kiszolgálás nagyobb hatékonysága érdekében javasoljuk létrehozni a működőképes központi logisztikai bázist, amellyel hatékonyabbá válik a Magyar Honvédség logisztikai ellátó rendszere.** A jelenleg több helyőrségben elhelyezkedő, elavult tárolási és anyagmozgatási technológiával működő ellátó központok integrálásával és az ellátási rendszer korszerűsítésével létrejövő Katonai Logisztikai Szolgáltató Központ tovább javítja majd a katonai szervezetek ellátását, a külföldi műveletekben résztvevő csapatok támogatását.

- **Az információgyűjtés és -feldolgozás hatékonyságának, illetve az azt támogató technikai eszközök fejlesztésének területén bővíteni javasoljuk az együttműködést NATO-szövetségeseinkkel, európai uniós partnereinkkel.** Felgyorsítani szükséges a telepíthető tábori híradó-informatikai háttér kialakítását is.

2) A Magyar Honvédség egyik legfontosabb hazai feladata a jövőben is Magyarország légterének védelme. Évente több mint 650 ezer repülőgép halad át Magyarország területe felett. Abban az esetben, ha biztonsági probléma gyanúja lép fel, azonnal riasztják a Magyar Honvédség készülségi repülőerőit.

- **A Magyar Szocialista Párt a légierő készülségi szolgálatának folyamatos fejlesztését és a Gripen harci repülőgépek minél szélesebb spektrumú alkalmazásához szükséges képességek elérését javasolja.** A 14

modern harci repülőgép üzemeltetésével a Magyar Honvédség képessé vált a levegő-föld feladatok ellátására és – szövetségi keretek között – a gépek levegőben történő üzemanyaggal való feltöltésére is. A lízing lejáratát után is javasoljuk tovább üzemeltetni a gépeket. Azt gazdaságossági számvetés alapján kell eldönteni, hogy további lízingelés (feltételezve erre irányuló svéd hajlandóságot), vagy a maradványértéken történő vásárlás a kedvezőbb konstrukció.

A Gripenekkel ellátandó feladatok között összhangot kell kialakítani (hazai és külföldön ellátott légtérvédelmi feladatok, NATO-nak levegő-föld szerepben felajánlott gépek) mind a kiképzés, mind a beszerzések tekintetében. A Magyar Szocialista Párt azt javasolja, hogy olyan feladatra vállalkozzunk, melynek végrehajtásához a szükséges eszközök rendelkezésünkre állnak és amellyel műveleti részvételünk folyamatos fenntartása biztosított.

A jelenlegi gépmennyiséggel a NATO-ban előírt követelmények (a pilóták által lerepült idő) nem teljesíthetők, ezért előkészíteni javasoljuk újabb gépek beszerzését! A Gripenek korszerűsítése időnként visszatérő és igencsak forrásigényes feladat, és ugyanez vonatkozik a NATO-nak felajánlott repülőerő felkészítésére, pusztítóeszközök beszerzésére, egy esetleg alkalmazást követően azok pótlására.

• **A Magyar Szocialista Párt a Magyar Honvédség hazai és nemzetközi feladatrendszeréhez szükséges légi szállító (helikopter, szállítórepülő) képességek fejlesztését javasolja.** A beszerzésre kerülő helikopterkapacitás elegendőnek tűnik. A merevszárnyú légiszállító kapacitás kérdését egyértelműen a NATO-nak felajánlott erők méretéhez, és a műveleti tempóhoz kell kapcsolni. A rámpásszállítógép-kapacitás a két brazil géppel elégtelen, javítási, karbantartási problémák miatt ugyanis a két gép közül nagy valószínűséggel csak az egyik rendelkezésre állásával lehet számolni. A két Airbus gazdaságos fenntartásával/kihasználásával kapcsolatban erős kétségeink vannak, nem is beszélve a csak a protokoll célra használatos Falconokról.

• **Modern kiképző repülőgépek beszerzésével vagy bérlésével biztosítani javasoljuk a Magyar Honvédség kiképzési és légtérvédelmi feladatainak költségtakarékos ellátását.** Célunk, hogy középtávon biztosítani tudjuk a magyar pilóták megnövekedett repülési-idő-igényét. A pilótaképzés teljes spektrumában való hazai felvállalásának azonban nincsenek meg a feltételei, azt mindenképpen NATO- vagy többnemzeti keretek között javasoljuk megoldani.

- A magyar légtér ellenőrzéséhez elengedhetetlen a modern, háromdimenziós, NATO-követelményeknek megfelelő radarrendszer üzemeltetése. Mivel a 3. NATO radarállomást nem megfelelő helyre telepítette a Fidesz-KDNP-kormány, ezért szükség van a réskitöltő radar századok fenntartására és eszközeinek korszerűsítésére. A beszerzésre kerülő 3 dimenziós rádiólokátorok az elérhető nyilvános technikai adatok alapján alkalmasak a réskitöltő radarok feladatrendszerének ellátására.⁷

3) A Magyar Szocialista Párt javasolja, hogy a NATO és az EU konstruktív tagjaként vegyünk részt a kollektív védelemben és a válságkezelésben. A NATO kollektív védelmi feladatai és a nemzetközi (EU, NATO, ENSZ, EBESZ) béketámogató és válságkezelő műveletek kihívásai szükségessé teszik az interoperabilitás fejlesztését, azaz a szövetségesekkel való együttműködési képesség biztosítását. Napjainkban ez már elengedhetetlen egy korszerű haderő számára, ezért azt javasoljuk, hogy ez a követelmény határozza meg a Magyar Honvédség kiképzési rendszerét. Ha erők telepítésére kerül sor, akkor a legfontosabb követelmény egy interoperábilis (tábori híradó) vezetési rendszer, és az azt kezelni képes személyi állomány, hogy a szövetséges erők vezetési rendszerében gond nélkül tudjunk működni.

- A nemzetközi válságkezelő műveletekben történő aktív szerepvállalás révén a Magyar Honvédség fontos eszközévé válhat a magyar nemzeti érdekek hatékony érvényesítésének. Fontosnak tartjuk, hogy az egyes katonai műveletekben való részvételre vonatkozó döntéselőkészítés során részletes elemzések készüljenek a katonai, a politikai és az esetlegesen jelentkező potenciális gazdasági hozadék azonosítására, a szükséges képességek felmérésére, valamint a források biztosítására vonatkozóan. Tekintettel arra, hogy a válságok komplex módon jelentkeznek, azok kezelése is komplex módon történik, ezért a katonai szerepvállaláson túl a civil szféra bevonását is javasoljuk.

- A Magyar Honvédség műveleti szerepvállalása fontos ösztönzője a haderő képességfejlesztésének. A haderőfejlesztés és a műveletek technikai biztosítása során számolnunk kell azzal, hogy a műveletekben alkalmazott hadfelszerelés hamarabb elhasználódik. A szavahihetőség szempontjából fontos, hogy csak olyan feladatra vállalkozzunk a későbbiekben, melynek végrehajtásához a szükséges eszközök rendelkezésre állnak, és műveleti részvételünk folyamatos fenntartása biztosított.

⁷ Megtévészto a „Vaskupola rendszer”, mint fogalom használata, mert a rádiólokátorok csak az egyik elemét képezik a „Vaskupola” néven ismert rendszernek. „Vaskupola rendszernek” vannak felderítő elemei, ezek a radarok; megsemmisítő elemei, ezek a különböző típusú légvédelmi tüzesszközök; továbbá vannak vezetési elemei és támogató elemei.

- Magyarország számára továbbra is kiemelten fontos a balkáni béketeremtésben való részvétel. A magyarságot évszázados kulturális és történelmi kapcsolatok kötik a térségben élő népekhez, jelentős számú magyar kisebbség is található a régióban. A Nyugat-Balkánon nagy a valószínűsége, hogy a magyar diplomácia képes érvényre juttatni a magyar, politikai, gazdasági érdeket, és a magyar befektetők megjelenése is kedvező fogadtatásra talál a térség országaiban.

- A globalizált világban a fenyegetések távoli területeken való megjelenése is hatással lehet a magyar biztonsági érdekekre, ezért nemzeti érdekünk, hogy szövetségeseinkkel együtt részt vállaljunk a felszámolásukban. A sikerhez – a stabil, demokratikus, saját külső és belső biztonságuk garantálására képes, továbbá gazdaságilag önfenntartó államok megteremtéséhez – a nemzetközi közösség tartós szerepvállalása szükséges.

4) A Magyar Honvédségnek folyamatosan kell fejlesztenie azokat a szervezetszerű képességeket is, amelyek szükség esetén a lakosság katasztrófa elleni védelméhez is hozzájárulnak. A Honvédelmi Katasztrófavédelmi Rendszer (HKR) a jövőben is akkor kerüljön aktiválásra, ha a katasztrófajellegű veszélyhelyzet kiterjedése és súlyossága szükségessé teszi a polgári katasztrófavédelmi erők – katasztrófavédelem, tűzoltóság – képességeinek kiegészítését.

Melléklet

Melléklet 1. A nyilvánosság számára elérhető költségvetési adatok

Figyelembe véve a honvédelmi miniszter beszámolóját, a Zrinyi 2026 programban 10 év alatt a fejlesztésekre fordítható forrás 3500 milliárd forint.⁸

A Magyar Honvédség költségvetése 162 milliárd forinttal nő 2020-hoz képest 2021-ben, s így összességében 778 milliárd forint lesz. Ideális esetben a költségeket 50-30-20 százalékos arányban indokolt megosztani a működés, a fenntartás és a fejlesztés között⁹.

⁸ <https://honvedelem.hu/images/media/5f58be7f7e3f4819149100.pdf>

⁹ <https://honvedelem.hu/hirek/hazai-hirek/rekordosszegu-koltsegvetesbol-gazdalkodhat-jovore-a-honvedelmi-tarca.html>.

A 2021-es év költségvetését figyelembe véve és feltételezve a 30%-os fejlesztési arányt, a honvédelmi költségvetés a jelenlegi 778 helyett 1165-1170 milliárd forint éves költségvetést igényel a továbbiakban.

Melléklet 2. A már megkötött szerződések beszerzési költség igénye

A már megkötött szerződések nagy részének teljesítése és így költségvetési igénye 2023-tól kezdődik. A Fidesz-KDNP kormány által vállalt kötelezettségek, nemcsak a beszerzések költségeivel, hanem a felmerült életciklusköltségekkel is terhelik a költségvetést. Az eszközök beszerzési ára általában (típustól függően) a teljes életciklusköltség egyharmadát egyötödét teszi ki. A jelenlegi adatok birtokában nem megállapítható, hogy a szerződések mit tartalmaznak a szükséges vezetési-irányítási rendszer, tartalékképzés, állomány kiképzés, harcanyag lépcsőzés biztosításából, miközben ezek költsége általában az adott eszköz beszerzési árával vetekszik.

- Lynx páncélozott szállító harcjármű, megrendelve 218 db. A felszereltség nem ismeretes. Gyári üzembehelyezése 2024-2025, kiszállítás 2025-2027 között valósulhat meg. Beszerzési költség: 2 milliárd euró (~ 720 milliárd forint).¹⁰

- Airbus Helicopters H145M 11 db, megrendelve még 9 db, Airbus Helicopters H225M megrendelve 16 db. Az ár nem ismert, a fellelhető adatok ellentmondásosak, a német sajtó 500 millió euró fölötti beszerzési költségről ír (~180 milliárd forint),¹¹ a HM 100 milliárd forintot ismert el.¹²

- Leopard 2 2A7 harckocsi: 44 db (szállítás 2023) Leopard 2 A4 harckocsi: 12 db,¹³ hozzá 5 db Wisent műszaki-mentő harckocsi és 3 db Leguan hídvető harckocsit, valamint 24 db PHZ 2000 lánctalpas önjáró löveget is rendeltek. Az árak nem ismertek, becsült beszerzési költségük német adat szerint 1,76 Mrd euro (~634 Mrd forint.)¹⁴

¹⁰https://www.rheinmetall-defence.com/en/rheinmetall_defence/public_relations/news/latest_news/index_24576.php

¹¹ <https://aerobuzz.de/militar/ungarn-hat-16-h225m-fuer-special-ops-missionen-bestellt/>

¹² <https://honvedelem.hu/hirek/hazai-hirek/a-legmodernebb-technologiaival-lattak-el-az-uj-helikoptereket.html>

¹³https://web.archive.org/web/20181220230614/https://www.kmweg.de/fileadmin/user_upload/pdfs/Press_Releases/2018/Krauss-Maffei-Wegmann-unterstuetzt-ungarische-Heeres-Modernisierung_19-12-2018.pdf?fbclid=IwAR2kbbll-tCCF_1ATnDhh1z5DRQhe27bD-qaMQzPgzeixFuVrnw57oEQt00

¹⁴ <https://www.mdr.de/nachrichten/politik/ausland/erste-leopard-panzer-fuer-ungarn-100.html>

[https://www.rheinmetall-](https://www.rheinmetall-defence.com/en/rheinmetall_defence/public_relations/news/archiv/2019/aktuellesdetailansicht_9_21504.php?_ga=2.255116750.750359272.1611820093-1919009929.1611820093)

[defence.com/en/rheinmetall_defence/public_relations/news/archiv/2019/aktuellesdetailansicht_9_21504.php?_ga=2.255116750.750359272.1611820093-1919009929.1611820093](https://www.rheinmetall-defence.com/en/rheinmetall_defence/public_relations/news/archiv/2019/aktuellesdetailansicht_9_21504.php?_ga=2.255116750.750359272.1611820093-1919009929.1611820093)

https://index.hu/belfold/2019/03/19/magyar_honvedseg_zrinyi_2026_harckocsi_leopard_2_onjaro_loveg_airbus_helikopter/

- 40 db Nurol Ejder Yalçın 4X4 (Gidran) harcjármű¹⁵. 1 db alapjármű ára 495 ezer euró¹⁶ = 173 millió 250 ezer forint, felszereléssel és fegyverzettel darabja ~ 230 millió forint 40 db esetén ez 9,2 Mrd forint.

- Carl Gustaf M4 HSN löveg. Beszerzésre kerülő darabszám nem ismert, de a Magyar Közlönyben megjelent, a Zrínyi haderőfejlesztési program részeként jóváhagyott költségvetési forrás 20 Mrd Ft¹⁷

- AMRAAM (Fejlett Középtávolságú Levegő-Levegő) rakéták becsült beszerzési költsége ~300 milliárd forint.¹⁸

- Airbus A319-100 2 db, 32 millió euró, ~12 milliárd forint a beszerzési költség.¹⁹

- 2 db KC-390 közepes méretű, sugárhajtású, multifunkciós rámpás szállító repülőgép. Az ár nem ismert, de a portugál haderő által vásárolt 5 gép 827 millió euroba került. Ez alapján a 2 magyar gép becsült vásárlási ára ~119 Mrd Ft.²⁰

- 2 db Falcon X7 szállító repülőgép. A beszerzési ár nem ismert. 2017-ben egy gép árát 54 millió dollárra becsülték, egy 3-4 éves gép 27-34 millió dollárt ért²¹. Ez alapján a 2 magyar gép becsült vásárlási ára ~18 Mrd Ft.²²

Melléklet 3. A haderő tervezés rendszere

Az új tervezési ciklus kezdetétől több fordulón keresztül egyeztetés zajlik egy adott tagország és a NATO képviselői között arról, hogy a közösen elfogadott célok megvalósítása érdekében, például Magyarországtól, milyen katonai erők felajánlását kéri, milyen határidőkkel, képességekkel.

Amikor egy új tervezési ciklus kezdődik²³, Magyarországnak első és legfontosabb lépésként meg kell határoznia védelempolitikájának alapelveit. Korábban ez a NATO Védelmi Tervezési Kérdőívre adott válasz 1/A pontját képezte.

¹⁵ <https://honvedelem.hu/hirek/ujabb-negyven-pancelozott-jarmu-szallitasa-irt-ala-szerzodest-a-magyar-honvedseg.html>

¹⁶ Nurol Ejder Yalçın 4X4 specs and price (drivingyourdream.com)

¹⁷ https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=A17H2052.KOR&targetdate=ffffff4&printTitle=2052/2017.+%28XII.+27.%29+Korm.+hat%C3%A1rozat&referer=http%3A//net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi%3Fdocid%3D00000001.TXT

¹⁸ https://hvg.hu/gazdasag/20200812_Magyarország_oszver_legvedelmi_rendszert_vesz_300_milliard_forintert

¹⁹ <https://hungarytoday.hu/hungarian-government-buy-airbus-planes-81893/>

²⁰ <https://esut.de/2020/11/meldungen/24150/ungarn-beschafft-zwei-embraer-c-390-transport-tankflugzeuge/>

²¹ https://en.wikipedia.org/wiki/Dassault_Falcon_7X

²² <https://www.jetfly.hu/mh-59.-kecskemetcet/video-igy-erkezett-meg-kecskemetcet-a-falcon-7x>

²³ Feltételezésünk szerint 2020-ban volt egy hasonló felülvizsgálat, így a soron következő 2022-re esik.

- Ezt a NATO képviselői alaposan elemzik, hogy valóban összhangban van-e azon okmányokban foglaltakkal, amik a NATO működését alapvetően meghatározzák, vagyis ez egy politikai szempontú vizsgálat.

- Ezt követően katonatechnikai szempontból vizsgálják meg a tagország válaszait, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a vállalt feladatok végrehajtásának megvannak-e a katonai, illetve technikai feltételei, és a vállalás összhangban van-e a védelempolitikai elvekkel.

- Harmadik lépésként pedig azt elemzik, hogy a vállalt haderőfelajánlásoknak, képességfejlesztésnek és egyéb modernizációnak mennyiben biztosítottak a forrásai. Az utolsó előtti tárgyalási fordulóig egy adott tagország reagálhat, módosíthatja álláspontját, de lassan kialakul egy konszenzusközeli állapot.

- Az utolsó tárgyalási forduló a NATO-ban zajlik, és ott a vita során természetesen érvelhetünk, de nincs szavazati jogunk, nem vétőzhatunk. Azután a minden tagországgal egyeztetett anyag a védelmi miniszteri ülés elé kerül, és a NATO szintjén elfogadott konszolidált anyag képezi a következő tervezési ciklus kiindulópontját.

Egyetértésnek kell lennie a NATO Központ és Magyarország között a NATO ambíciószintjét kielégítő haderőfelajánlásunkról, a szükséges képességek fejlesztéséről és azok megvalósításának időtávjáról. Az újonnan megvalósuló fejlesztésekkel kapcsolatban fontos tisztában lenni azzal, hogy azok nagyobb részben vagy teljes egészében történő felajánlását a NATO kérni fogja tőlünk, hiszen a NATO ambíciószintjének végrehajtásához egy adott tagországtól kért erők, képességek az ország haderejére alapozva kerül meghatározásra. Így nem csak az új technika beszerzése a feladat, hanem a szövetségi rendszerben történő alkalmazás feltételeit is meg kell teremteni, aminek természetesen plusz forrásigénye is van, különösen, ha azok az erők/képességek egy NATO művelet keretében lehívásra is kerülnek.